

Więcej kobiet dostanie wyższy zasiłek

ZMIANY | Możliwość uzyskania wysokiego zasiłku macierzyńskiego dzięki podwyższeniu podstawy składek z biznesu na krótko przed porodem zniknie dwa miesiące później, niż zakładano.

TOMASZ KACZOROWSKI
ADAM PUCHACZ

1 stycznia 2016 r. zniknie bowiem pozwalająca na to luka prawna. Niestety, okazało się, że potrzebne zmiany uderzyły też w osoby uczciwie prowadzące biznes. Problem jednak rozwiązano, przesuwając o dwa miesiące wprowadzenie ustawy.

O co chodzi

Obecnie zakładając działalność gospodarczą nawet na miesiąc przed porodem i uiszczając jednocześnie najwyższą składkę chorobową w wysokości 3666,34 zł, przedsiębiorcze przyszłe matki mogą liczyć na wypłacany przez rok zasiłek macierzyński sięgający ok. 6 tys. zł miesięcznie. W ten sposób, inwestując jednorazowo nieco ponad 3,5 tys. zł, można dostać nawet 72 tys. zł w ciągu roku. Wszystko to dzieje się zgodnie z prawem. Już niebawem będzie to jednak niemożliwe.

Do wejścia w życie zmian podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego dla kobiet przedsiębiorców stanowi zadeklarowana miesięczna podstawa składki za 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc porodu. Nie może być ona wyższa niż 250 proc. ani niższa niż 60 proc. prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia. Oznacza to, że musi zmieścić się w przedziale 2247,60 zł-9365 zł.

Podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego przedsiębiorcy oblicza się jednak, uwzględniając tylko okres nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego z działalności gospodarczej. Sam zasiłek przysługuje natomiast już

bez okresu wyczekiwania, czyli od pierwszego dnia ubezpieczenia.

Ponieważ podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego w razie zgłoszenia do ubezpieczenia chorobowego krótszego niż 12 miesięcy stanowiły do tej pory jedynie składki za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia, dotychczasowa konstrukcja prawna umożliwia otrzymanie bardzo wysokiego miesięcznego zasiłku macierzyńskiego przy opłaceniu relatywnie niskich składek.

PRZYKŁAD 1

Kobieta prowadząca działalność gospodarczą, która do tej pory nie zdecydowała się opłacać składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, zgłosiła się do tego ubezpieczenia na pełny miesiąc kalendarzowy przed porodem. Jako podstawę wymiaru składek (w tym na ubezpieczenie chorobowe) zadeklarowała kwotę 250 proc. prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia. Przez 26 tygodni otrzyma od ZUS (po potrąceniu kwoty odpowiadającej 13,71 proc. podstawy wymiaru składki oraz 18 proc. zaliczki na podatek dochodowy) zasiłek macierzyński w wysokości 7003,25 zł.

PRZYKŁAD 2

Kobieta, która wcześniej zgłosiła się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, opłacając jednocześnie składki w najniższej z dostępnych wysokości, mogła uzyskać zasiłek macierzyński w kwocie 7003,25 zł. W tym celu musiała jednak wyrejestrować się z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego na co najmniej 31 dni, a następnie ponownie do niego przystąpić i opłacić minimum jedną składkę od maksymalnej podstawy.

W obu tych przypadkach nie można było dotychczas mówić o wyłudzeniu czy nadużyciach, ponieważ wysokość obliczonego zasiłku wynikała z przepisów. Potwierdził to **Sąd Najwyższy w wyroku z 12 kwietnia 2012 r. (I UK 350/11)**. Stwierdził, że ZUS nie może ingerować w wysokość deklarowanej przez ubezpieczonego podstawy wymiaru składek, jeżeli mieści się ona w ustawowych granicach.

Od kiedy inaczej

Mimo że przedstawione działania przyszłych matek były legalne, ZUS dążył do ich zanegowania. Dlatego dotychczasową praktykę przedsiębiorców zmieni nowelizacja ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Początkowo jej wejście w życie planowano na 1 listopada 2015 r. Jednak z powodu sprzeciwu środowiska reprezentującego prowadzącą działalność przyszłe matki minister pracy zobowiązał się wdrożyć działania umożliwiające przedłużenie *vacatio legis* o dwa miesiące, czyli do 1 stycznia 2016 r. Okazało się bowiem, że proponowane zmiany – choć niezbędne, bo blokujące wyłudzenie świadczeń przez nieuczciwe kobiety, które zakładały firmy tuż przed porodem – uderzają też w osoby, które uczciwie prowadzą działalność oraz odprowadzają z tego tytułu regularne składki, ale nie zdążą urodzić przed wejściem w życie nowych przepisów. Stąd panie opłacające składki w preferencyjnej wysokości, po odprowadzeniu ich przez krócej niż dwa lata, otrzymałyby świadczenie na poziomie 17,77 zł miesięcznie.

KOGO OBEJMAJĄ NOWE ZASADY

O tym, czy kobieta będzie podlegała nowym czy jeszcze obecnym przepisom, zdecyduje dzień urodzenia dziecka, czyli moment nabycia prawa do zasiłku macierzyńskiego. Zgodnie z art. 22 ustawy nowelizującej, jeżeli kobieta urodzi przed wejściem w życie zmian, obliczanie i wypłata zasiłku nastąpi według dotychczasowych zasad przez cały okres jego pobierania. Zasady nie dotyczą osób, które są zatrudnione na etacie i równocześnie prowadzą działalność gospodarczą. Dla nich zasiłek macierzyński wypłacany jest i będzie wyłącznie z tytułu umowy o pracę. ■

JAK LICZYĆ OD STYCZNIA

Po wejściu w życie zmian podstawę wymiaru zasiłku macierzyńskiego przedsiębiorcy, który podlegał ubezpieczeniu chorobowemu krócej niż 12 miesięcy kalendarzowych, będzie stanowiła suma:

- przeciętnej miesięcznej najniższej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe (60 proc. prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego), po odliczeniu 13,71 proc. podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia, z których przychód podlega uwzględnieniu w podstawie wymiaru zasiłku, oraz
- kwoty stanowiącej iloczyn 1/12 przeciętnej kwoty zadeklarowanej jako podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, w części przewyższającej najniższą podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe, po odliczeniu 13,71 proc. podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie chorobowe, za pełne miesiące kalendarzowe ubezpieczenia, z których przychód podlega uwzględnieniu w podstawie wymiaru zasiłku, oraz liczby tych miesięcy. ■

Zgodnie z obietnicami resortu złożonymi podczas sierpniowych spotkań z przedstawicielkami kobiet biznesmerek 1 października przez Senat pomyślnie przeszedł projekt ustawy (druk nr 3887). Umożliwia ona wydłużenie *vacatio legis* i przesunięcie wejścia w życie zmian o dwa miesiące.

Jeśli prezydent podpisze ustawę, przepisy te zaczną obowiązywać 1 stycznia 2016 r., czyli razem z nowelizacją ustawy o świadczeniach rodzinnych. Przewiduje ona wypłatę świadczenia rodziciel-

skiego w wysokości 1 tys. zł miesięcznie wszystkim (także nieubezpieczonym) rodzicom, którym urodzi się dziecko. Dzięki tym zmianom, gdy zasiłek macierzyński będzie niższy niż świadczenie rodzicielskie, wprowadzona zostanie minimalna kwota netto zasiłku macierzyńskiego na poziomie 1 tys. zł. ©©

Tomasz Kaczorowski, adwokat w kancelarii JKP Adwokaci we Wrocławiu

Adam Puchacz, adwokat w kancelarii JKP Adwokaci we Wrocławiu